

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 2 część 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w drugim semestrze klasy 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Oznaczenia w tabeli: *zakres rozszerzony

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	• wyjaśnić pojęcia: <i>modernizm, Młoda Polska, fin de siècle, neoromantyzm, secesja, nirwana, cyganeria</i> • wskazać, w jakich latach rozwijała się Młoda Polska *• wymienić przemiany społeczne i polityczne	• wyjaśnić pojęcia: <i>indywidualizm, subiektywizm, „sztuka dla sztuki”, filister</i> w kontekście epoki • przedstawić etymologię nazw epoki *• opisać przemiany społeczne i polityczne przełomu wieków XIX i XX	• scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego • opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich *• zanalizować wpływ przemian społecznych i politycznych na kształt nowej epoki	• wyjaśnić znaczenie Krakowa w rozwoju modernizmu w Polsce • wypowiedzieć się na temat wpływu Stanisława Przybyszewskiego na polską bohemę *• sformułować wnioski z analizy wpływu przemian społecznych i politycznych na kształt nowej epoki	• ocenić, które zjawisko z życia codziennego lub kultury przełomu XIX i XX w. uważa za najbardziej przełomowe lub szczególnie interesujące *• zanalizować obrazy Paula Gauguina oraz Carlosa Schwabe w odniesieniu do cech modernizmu *• wypowiedzieć się na temat życia codziennego przełomu wieków XIX i XX
4. Filozofia końca wieku	• wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki • wymienić najważniejsze założenia filozofii Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera	• wyjaśnić pojęcia: <i>wola, moralność panów, moralność niewolników, nadczłowiek</i> w kontekście filozofii Schopenhauera i	• zreferować najważniejsze tezy filozofii Fryderyka Nietzschego i Artura Schopenhauera *• omówić najważniejsze tezy filozofii Henriego Bergsona	• wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera *• podjąć dyskusję na temat filozofii Schopenhauera i Nietzschego	• scharakteryzować ogólne tendencje filozoficzne epoki *• omówić nawiązanie do tez Henriego Bergsona w wybranej dziedzinie sztuki, na

	*• podać najważniejsze poglądy Henriego Bergsona	Nietzschego • czytać ze zrozumieniem fragmenty traktatów filozoficznych zamieszczone w podręczniku *• wyjaśnić pojęcia: <i>intuicja</i> i <i>pęd życiowy</i> w kontekście filozofii Henriego Bergsona			wskazany przez siebie przykładzie
5. i 6. U progu sztuki nowoczesnej	• wyjaśnić pojęcia: <i>impresjonizm</i>, <i>secesja</i>, <i>symbolizm</i>, <i>neoromantyzm</i>, <i>dramat naturalistyczny</i> • rozpoznać najważniejsze dzieła sztuki modernistycznej • określić przynależność dzieł sztuki do określonego nurtu • podać informacje na temat stylu zakopiańskiego *• orientować się w muzyce przełomu wieków	• podać cechy impresjonizmu, symbolizmu oraz secesji i wskazać je na przykładach • wymienić najważniejszych twórców okresu modernizmu (m.in. Claude Monet, Vincent van Gogh, Gustav Klimt, Jacek Malczewski, Stanisław Wyspiański, Antonio Gaudi, Edvard Munch, Auguste Renoir, Edgar Degas, Gustave Moreau, Auguste Rodin) *• omówić specyfikę muzyki modernistycznej	• scharakteryzować architekturę secesyjną i podać jej przykłady ze swojego otoczenia • wymienić tytuły najważniejszych dzieł młodopolskich i modernistycznych • scharakteryzować nowe kierunki w sztuce i zilustrować je przykładami *• wypowiedzieć się na temat Wielkiej Reformy Teatralnej	• analizować wybrane dzieła sztuki, należące do impresjonizmu i symbolizmu • opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX *• orientować się w dorobku reformatorów teatru	• omówić twórczość wybranego artysty modernistycznego *• wymienić istotne dzieła najważniejszych artystów (m.in. Claude Monet, Vincent van Gogh, Gustav Klimt, Jacek Malczewski, Stanisław Wyspiański, Antonio Gaudi, Edvard Munch, Auguste Renoir, Edgar Degas, Gustave Moreau, Auguste Rodin) *• referować wpływ Konstantego Stanisławskiego na technikę gry aktorskiej
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI					
7. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wyjaśnić pojęcia: <i>symbolizm</i>, <i>impresjonizm</i>, <i>naturalizm</i>, <i>ekspresjonizm</i> *• orientować się w twórczości Stanisława	• wyjaśnić pojęcia: <i>symbolizm</i>, <i>impresjonizm</i>, <i>naturalizm</i>, <i>ekspresjonizm</i> w	• wyjaśnić pojęcia: <i>synestezja</i>, „<i>sztuka dla sztuki</i>” w odniesieniu do literatury *• wymienić główne tezy <i>Confiteora</i>	• opisać zastosowanie nowych kierunków w literaturze *• omówić koncepcję artysty i sztuki według Stanisława Przybyszewskiego	• przybliżyć zastosowanie wybranego nowego kierunku w literaturze *• porównać

	Przybyszewskiego	odniesieniu do literatury *• wymienić tytuły tekstów Stanisława Przybyszewskiego			zastosowanie nowych kierunków w sztukach plastycznych i literaturze
*8. Poeci wyklęci	• omówić treść wierszy Charles'a Baudelaire'a i Arthura Rimbauda • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy	• odnaleźć w wierszu <i>Padlina</i> topos <i>danse macabre</i> • wskazać w wierszu <i>Padlina</i> elementy naturalizmu • podać związki pomiędzy treścią wiersza <i>Statek pijany</i> a biografią autora	• opisać funkcję toposu <i>danse macabre</i> w wierszu <i>Padlina</i> • wyjaśnić funkcję naturalizmu w wierszu <i>Padlina</i>	• wyjaśnić przyczynę kontrowersji wokół wiersza <i>Padlina</i> • zanalizować i zinterpretować wiersze Baudelaire'a i Rimbauda	• porównać wiersz <i>Statek pijany</i> z obrazem Ajwazowskiego <i>Statek podczas sztormu</i>
9. i 10. Tematy podejmowane w twórczości Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• wyjaśnić pojęcia: <i>dekadent, gwara, folklor</i> • omówić treść wierszy: <i>Koniec wieku XIX; Lubię, kiedy kobieta...; Melodia mgieł nocnych</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy • streścić fragment utworu <i>Na skalnym Podhalu</i> *• wskazać w wierszu styl właściwy utworom młodopolskim	• scharakteryzować dekadenci • światopogląd na podstawie wiersza <i>Koniec wieku XIX</i> • odnaleźć elementy impresjonizmu w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i> • wypowiedzieć się na temat stylizacji gwarowej we fragmencie utworu <i>Na skalnym Podhalu</i> *• zrelacjonować opinię badacza literatury na temat twórczości Tetmajera	• wskazać odniesienia do filozofii Schopenhauera w wierszu <i>Koniec wieku XIX</i> • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania kobiety w erotyku Tetmajera • zdefiniować synestezję na podstawie wiersza <i>Melodia mgieł nocnych</i> *• zrelacjonować i porównać opinie badaczy literatury na temat twórczości Tetmajera	• zanalizować i zinterpretować podane wiersze Kazimierza Przerwy-Tetmajera • wskazać obecność instrumentacji głoskowej w <i>Melodii mgieł nocnych</i> i określić jej funkcję • wypowiedzieć się na temat folkloru podhalańskiego na podstawie interpretacji obrazu Gersona *• scharakteryzować erotyk Tetmajera na tle obowiązujących wówczas konwencji	• wypowiedzieć się na temat obecności pejzażu i folkloru podhalańskiego w twórczości młodopolan *• porównać erotyk Tetmajera z rzeźbą Rodina *• wykazać, że zarówno <i>Melodia mgieł nocnych</i>, jak i <i>Na skalnym Podhalu</i> są charakterystyczne dla epoki i więcej je łączy, niż dzieli
12. i 13. Młodopolskie inspiracje w twórczości Leopolda Staffa	• omówić treść wierszy: <i>Kowal</i> i <i>Deszcz jesienny</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>sonet, symbolizm, wiersz sylabotoniczny</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury	• wskazać w wierszu <i>Kowal</i> inspiracje filozofią Fryderyka Nietzschego • wskazać obecność instrumentacji głoskowej w wierszu	• objaśnić symbole w wierszu <i>Kowal</i> • zinterpretować symbole w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> *• zrelacjonować i porównać różne opinie badaczy literatury na temat	• zanalizować i zinterpretować wskazane wiersze • na podstawie wiersza <i>Deszcz jesienny</i> wyjaśnić pojęcie <i>psychizacja krajobrazu</i> *• wskazać konteksty dla nietzscheanizmu w kulturze	• wskazać w wierszu <i>Deszcz jesienny</i> cechy właściwe dla młodopolskiego obrazowania i je omówić *• wymienić dzieła

	wierszy *• wskazać w wierszu styl właściwy utworom młodopolskim	<i>Deszcz jesienny</i> • wyjaśnić cechy wiersza sylabotonicznego na podstawie <i>Deszczu jesiennego</i> *• zrelacjonować opinię badacza literatury na temat młodopolskiej twórczości Leopolda Staffa	młodopolskiej twórczości Leopolda Staffa	*• określić, co łączy wiersz Staffa <i>Kowal</i> z obrazem Edwarda Burne'a-Jonesa <i>Pan i Psyche</i>	kultury popularnej, które odwołują się do szeroko rozumianej koncepcji nadczłowieka i wyjaśnić przyczyny popularności takich postaci *• porównać <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa z obrazem Camille'a Pissarra, <i>Wyspa Lacroix</i>
14. Impresjonizm w cyklu poetycki	• wyjaśnić pojęcia: <i>impresjonizm, symbolizm, sonet, cykl poetycki</i> • omówić treść sonetów Jana Kasłowicza • wymienić w wierszach elementy tatrzańskiego krajobrazu *• wskazać w wierszach styl właściwy utworom młodopolskim *• podać nazwiska autorów, dla których inspiracją były góry	• wskazać w wierszach elementy symbolizmu i impresjonizmu • określić porę dnia/roku w każdym z sonetów *• wypowiedzieć się na temat twórczości Jana Kasłowicza *• wymienić tytuły tekstów zawierające motyw gór	• interpretować symbole obecne w wierszach • wskazać i wyjaśnić impresjonistyczną motywację cyklu <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> *• zrelacjonować opinie badaczy na temat cyklu poetyckiego Jana Kasłowicza *• podać powody, dla których młodopolscy twórcy inspirowali się górskim krajobrazem	• dokonać analizy porównawczej wierszy pod kątem różnic w ujęciu tego samego krajobrazu o różnych porach doby *• wskazać inne przykłady cyklów literackich i malarskich *• przygotować młodopolską antologię wybranych dzieł (literackich i malarskich) poświęconych Tatom i mieszkańcom tego regionu	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawiania przyrody w poezji młodopolskiej *• scharakteryzować dwie wizje górskiego krajobrazu: przedstawioną w sonetach Kasłowicza i na obrazie Ślewińskiego <i>Fioletowe góry, ośnieżone szczyty, zielona kotlina w Tatrach</i> *• porównać cykl sonetów Kasłowicza z cyklem obrazów <i>Katedra w Rouen</i> Claude'a Moneta *• napisać wstęp do przygotowanej przez siebie antologii poezji
15. Zmagania ze światem w twórczości Jana Kasłowicza	• wyjaśnić pojęcia: <i>katastrofizm, ekspresjonizm, hymn, franciszkanizm</i>	• wskazać nawiązania biblijne w utworze <i>Dies irae</i> • zdefiniować	• wyjaśnić symbolikę utworu <i>Dies irae</i> • omówić elementy ekspresjonizmu w utworze	• zanalizować i zinterpretować wskazane utwory Jana Kasłowicza z uwagi na ich treść i formę	• wypowiedzieć się na temat ewolucji postawy wobec świata, konfrontując <i>Księgę</i>

	• omówić treść fragmentów hymnu <i>Dies irae</i> i <i>Księgi ubogich</i> • opisać przeżycia, wynikające z lektury wierszy • podać nazwę gatunku literackiego, którego przykładem jest <i>Dies irae</i> • rozpoznać adresata <i>Księgi ubogi</i> *• przedstawić związek pomiędzy pojęciem <i>franciszkanizm</i> a postacią św. Franciszka z Asyżu	katastrofizm w kontekście utworu <i>Dies irae</i> • wytłumaczyć, czym jest franciszkanizm w kontekście <i>Księgi ubogich</i> *• orientować się w problematyce cyklu <i>Ginącemu światu</i>	<i>Dies irae</i> • wypowiedzieć się na temat nadawcy lirycznego w wierszach <i>Dies irae</i> i <i>Księga ubogich</i> *• zestawić utwór <i>Dies irae</i> z obrazem Fernanda Cormona <i>Kain</i>	*• omówić inne przykłady katastrofizmu w literaturze	<i>ubogich z Dies irae</i> *• przygotować wypowiedź ustną na temat: „Relacje Bóg – człowiek w wybranych utworach literackich różnych epok” • wymienić tytuły kilku filmów lub książek science fiction, w których dominuje katastrofizm, i określić, co je różni, oprócz formy, od dzieła Kasprowicza
16., 17., 18., 19. i 20. <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	• zrelacjonować treść <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego • omówić genezę <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego • scharakteryzować głównych bohaterów dramatu *• przybliżyć twórczość Stanisława Wyspiańskiego	• rozpoznać w postaciach dramatu ich pierwowzory • wyjaśnić rolę didaskaliów • wypowiedzieć się na temat relacji pomiędzy chłopstwem a inteligencją • omówić funkcję osób dramatu w kontekście całości • wskazać symbole obecne w dramacie • przedstawić kompozycję <i>Wesela</i> *• zaprezentować kontekst historyczny utworu – wypowiedzieć się na temat rabacji galicyjskiej	• stworzyć obraz inteligencji i chłopstwa przełomu wieków na podstawie tekstu • omówić odmienność Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu • zinterpretować zakończenie utworu • wyjaśnić znaczenie i funkcję symboli obecnych w dramacie • określić funkcję kompozycji <i>Wesela</i> *• zaprezentować kontekst historyczny utworu – wypowiedzieć się na temat krakowskiej szkoły historycznej	• zinterpretować dialogi postaci realistycznych z osobami dramatu • wypowiedzieć się na temat polskich mitów narodowych, obecnych w dramacie • omówić stylizację gwarową w utworze *• porównać obraz Stanisława Wyspiańskiego <i>Chocholy</i> z treścią dramatu *• określić na podstawie kadru zamieszczonego w podręczniku, jaką rolę w filmie <i>Wesele</i> Wajdy odgrywają scenografia i poszczególne ujęcia	• wskazać w dramacie Wyspiańskiego cechy reprezentatywne dla Młodej Polski *• podjąć dyskusję na temat aktualności diagnozy na temat społeczeństwa polskiego, zaprezentowanej w <i>Weselu</i> *• porównać finałową scenę dramatu Wyspiańskiego z obrazem Jacka Malczewskiego <i>Melancholia</i> *• napisać recenzję adaptacji filmowej <i>Wesela</i> w reżyserii Wajdy z omówieniem sposobu, w jaki reżyser oddał atmosferę dramatu

21., 22., 23. i 24. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta	• zrelacjonować treść I tomu <i>Chłopów</i> Stanisława Władysława Reymonta • scharakteryzować głównych bohaterów utworu *• przedstawić dalsze losy głównych bohaterów powieści	• omówić strukturę społeczną wsi, zaprezentowaną w utworze • scharakteryzować obyczaje i obrzędy ukazane w powieści • wypowiedzieć się na temat narracji w powieści • wskazać obecność tendencji artystycznych epoki w dziele Reymonta *• wymienić tytuły utworów literackich z motywem wsi z różnych epok	• zinterpretować symbolikę powieści *• prześledzić sposób ukazania motywu wsi we wszystkich dotąd omawianych epokach literackich	• zanalizować motywacje zachowań opisanych w <i>Chłopach</i> • omówić stylizację gwarową, zastosowaną przez pisarza *• wskazać w <i>Chłopach</i> cechy epopei i porównać powieść z <i>Panem Tadeuszem</i>	• omówić tendencje artystyczne epoki w dziele Reymonta *• porównać obraz Chełmońskiego z adekwatnymi fragmentami powieści <i>Chłopi</i>
26., 27., 28. i 29. <i>Ludzie bezdomni</i> Stefana Żeromskiego	• streścić <i>Ludzi bezdomnych</i> Stefana Żeromskiego • wymienić głównych bohaterów utworu • zaprezentować biografię Tomasza Judyma *• wypowiedzieć się na temat twórczości Stefana Żeromskiego	• zaprezentować problematykę społeczną utworu • omówić kompozycję powieści • scharakteryzować głównych bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji <i>Ludzi bezdomnych</i> • wskazać przykłady użycia przez pisarza techniki impresjonistycznej i naturalistycznej *• zrelacjonować opinię wybranego badacza na temat <i>Ludzi bezdomnych</i>	• wypowiedzieć się na temat symboliki utworu • omówić symbolikę tytułu i interpretować „bezdomność” bohaterów w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • omówić cechy powieści młodopolskiej na przykładzie utworu Żeromskiego *• podać argumenty potwierdzające tezę, że Tomasz Judym to bohater romantyczny	• podjąć dyskusję na temat wyborów dokonywanych przez Tomasza Judyma • omówić przykłady użycia przez pisarza techniki impresjonistycznej i naturalistycznej *• porównać obraz Antoniego Kozakiewicza z adekwatnym fragmentem <i>Ludzi bezdomnych</i>	• ocenić wybór Tomasza Judyma *• podjąć dyskusję na temat aktualności problematyki moralnej powieści *• zaprezentować wybrany utwór podejmujący kwestie aktualnych problemów społecznych w kontekście <i>Ludzi bezdomnych</i>
31., 32. i 33. <i>Jądro ciemności</i> Josepha	• streścić <i>Jądro ciemności</i> • scharakteryzować Kurza	• omówić obraz kolonializmu	• przedstawić metaforyczne znaczenie podróży podjętej	• zanalizować postawę i poglądy Kurza	• ocenić zachowanie Marlowa w trakcie jego

Conrada	*• wypowiedzieć się na temat twórczości Josepha Conrada	zaprezentowany w powieści • wypowiedzieć się na temat narracji <i>Jądra ciemności</i> *• omówić inne dzieło literackie lub filmowe, obnażające prawdę o europejskim kolonializmie	przez Marlowa • omówić symbolikę powieści • wyjaśnić tytuł utworu *• zinterpretować <i>Jądro ciemności</i> jako powieść antykolonialną *• wyjaśnić, jakie możliwości ukazania obcej kultury daje film i pod jakimi względami może uzupełnić obraz wyłaniający się z dzieła literackiego	• zinterpretować ostatnie słowa wypowiedziane przez Kurtza *• przywołać konteksty literackie lub filmowe, dotyczące problemu zła w człowieku	rozmowy z narzeczoną Kurtza i umotywić swoje zdanie *• podjąć dyskusję na temat zła w człowieku *• na podstawie szerokich kontekstów analizować różne przyczyny ujawniania się zła w człowieku
MŁODA POLSKA – NAUKA O JEZYKU					
34. Słowa i ich znaczenie	• wyjaśnić pojęcia: <i>akt komunikacji, synonim, eufemizm, wulgaryzm, etymologia</i> • dostrzec odcienie znaczeniowe w grupie synonimów *• wymienić cechy stylu modernistycznego	• dobrać właściwy wyraz do konkretnej sytuacji komunikacyjnej *• scharakteryzować wybrane cechy stylu modernistycznego	• zaprezentować na przykładach sposób eksponowania sfery uczuciowej w literaturze Młodej Polski • zaprezentować etymologię wybranych słów utworu • wyjaśnić na przykładach sposób zastosowania technik naturalistycznej i impresjonistycznej w literaturze *• analizować wybrane utwory pod kątem stylu właściwego dla modernizmu	• określić wpływ wieloznaczności na jakość komunikatu • omówić techniki wprowadzania muzyczności do literatury na wybranych przykładach *• omówić styl danego autora modernistycznego	• przekształcić komunikat wieloznaczny na jednoznaczny *• porównać styl wybranych autorów modernistycznych
MŁODA POLSKA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
35. Podsumowanie wiadomości na temat Młodej Polski	• zrelacjonować opinie, przedstawione w podanych fragmentach *• odszukać inne teksty zawierające opinie o Młodej Polsce	• wyjaśnić pojęcia: <i>sztuka wysoka, kultura niska, sztuka masowa</i> • porównać opinie obu autorów na temat sztuki młodopolskiej *• zestawień wyszukane przez siebie teksty krytyczno- lub historycznoliterackie z	• wskazać w kulturze Młodej Polski początki nowoczesnej kultury *• rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi na podstawie fragmentów tekstów Romana Zimanda i Czesława Miłosza	• wyrazić swoją opinię, dotyczącą tezy Czesława Miłosza o słabości artystycznej literatury młodopolskiej • podjąć dyskusję na temat aktualności literatury młodopolskiej *• wyrazić opinię dotyczącą przyczyn, zdiagnozowanej	• zaprezentować własną opinię na temat omówionej epoki wraz z jej uzasadnieniem *• podjąć dyskusję na temat wartości sztuki masowej

		opiniami przytoczonymi w podręczniku		przez Czesława Miłosza, nietrwałości literatury młodopolskiej	
36. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie *• przytoczyć najważniejsze fakty, sądy i opinie dotyczące treści z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać najważniejsze konteksty *• posłużyć się najważniejszymi kontekstami dotyczącymi treści z zakresu rozszerzonego	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko *• uargumentować własne stanowisko	• interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumować i porównać *• interpretować wymagany materiał z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze *• rozpoznawać aluzje literackie i symbole kulturowe
MŁODA POLSKA – NAWIĄZANIA					
37. Śladami modernizmu	• rozpoznać wpływy modernizmu we współczesnej kulturze *• podać przykłady wpływu modernizmu na kulturę współczesną	• opisać początki kultury masowej i jej rozwój do dnia dzisiejszego *• omówić przykłady wpływu modernizmu na kulturę współczesną	• wymienić osiągnięcia techniczne i naukowe wywierające wpływ na współczesność *• podać przykłady aluzji i nawiązań współczesnych do wybranych dzieł modernistycznych	• określić, w jaki sposób modernizm ukształtował współczesną cywilizację *• zanalizować i zinterpretować wybrany tekst kultury nawiązujący do modernizmu	• porównać funkcjonowanie tych samych motywów zaczerpniętych z modernizmu w różnych utworach literackich *• podjąć dyskusję na temat aktualności światopoglądu modernistycznego w świecie współczesnym
38. Wobec życia i świata współcześnie	• streścić fragment tekstu Antoniego Kępińskiego <i>Melancholia</i> • zrelacjonować treść fragmentu utworu Paktofoniki <i>Chwile ulotne</i> • wypowiedzieć się na temat hip-hopu *• rozpoznać aluzje literackie	• wymienić przyczyny nastrojów pesymistycznych, dotykających współczesnego człowieka • wskazać w utworze <i>Chwile ulotne</i> motywy konfliktu artysta – filister *• podać związki między różnymi aspektami utworu Paktofoniki (estetycznym, etycznym i poznawczym)	• porównać melancholię, opisaną przez Kępińskiego z postawami dekadencjami • zestawień utwór Paktofoniki z deklaracjami modernistycznych artystów *• wskazać konteksty literackie i filmowe, dotyczące kondycji człowieka we współczesnym świecie	• porównać współczesne ujęcie melancholii z obrazem Jacka Malczewskiego <i>Melancholia</i> *• omówić wybrane konteksty literackie i filmowe, dotyczące kondycji człowieka we współczesnym świecie	• podjąć dyskusję dotyczącą samotności współczesnego człowieka *• wypowiedzieć się na temat sposobu ujęcia współczesnych lęków w kulturze popularnej

*39. Secesyjne inspiracje	opisać fotografię Stevena Meisela wypowiedzieć się na temat secesyjnej twórczości Gustava Klimta	wskazać na fotografii cechy sztuki secesyjnej	porównać fotografię z wybranymi obrazami Gustava Klimta	wypowiedzieć swoją opinię na temat relacji pomiędzy fotografią a secesyjną twórczością Gustava Klimta	podjąć dyskusję dotyczącą różnicy pomiędzy inspiracją a kopią
40. Wieś współcześnie	zrelacjonować fragment utworu *rozpoznać aluzje literackie	scharakteryzować narratora fragmentu *wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)	omówić światopogląd bohaterów fragmentu *przytoczyć konteksty dotyczące obrazu wsi we współczesnej kulturze i filmie	porównać fragment <i>Konopielki</i> z treścią pierwszego tomu <i>Chłopów</i> Reymonta pod względem sposobu przedstawienia mieszkańców wsi *zanalizować wybrany utwór współczesny (literacki bądź filmowy) dotyczący wsi	omówić funkcję stylizacji gwarowej *podjąć dyskusję na temat funkcjonującego współcześnie stereotypu wsi
*41. Wieczna dulszczyzna	streścić utwór <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej	przedstawić problematykę dramatu <i>Moralność pani Dulskiej</i> omówić relacje pomiędzy członkami rodziny Dulskich	zanalizować postawę głównej bohaterki omówić kreacje aktorskie	podjąć dyskusję na temat aktualności postawy określanej mianem dulszczyzny	wypowiedzieć się na temat zasadności przesunięcia czasu akcji przez reżysera teatralnego
*42. Wojenna Apokalipsa	streścić film scharakteryzować głównych bohaterów zaprezentować informacje na temat wojny wietnamskiej ukazanej w filmie	porównać historię przedstawioną w filmie z treścią <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada	zinterpretować tytuł filmu	przeanalizować postawy bohaterów przedstawionych w filmie wypowiedzieć się na temat scenografii, montażu i gry aktorskiej interpretować plakat filmowy	podjąć dyskusję na temat zasadności przeniesienia fabuły w czas wojny wietnamskiej
43. Ziemia obiecana	streścić film scharakteryzować głównych bohaterów filmu *omówić środki wyrazu filmowego wykorzystane w filmie	omówić sposób przedstawienia XIX-wiecznej Łodzi w filmie *zaprezentować informacje na temat wczesnej fazy kapitalizmu	zinterpretować tytuł filmu wypowiedzieć się na temat scenografii w filmie omówić kreacje aktorskie wybranych postaci *porównać film z jego literackim pierwowzorem	zanalizować zakończenie filmu *wykazać związki pomiędzy różnymi aspektami tekstu kultury (estetycznym, etycznym i poznawczym)	zanalizować kadr z filmu zamieszczony w podręczniku *podjąć dyskusję na temat aktualności postaw zaprezentowanych w filmie *uzasadnić

					twierdzenie, że film Wajdy opisuje nie tylko rzeczywistość historyczną, lecz także współczesną
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					
45. i 46. Świat między wojnami	określić ramy czasowe dwudziestolecia międzywojennego wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę wybrać jedno z wydarzeń historycznych i ocenić jego rolę w kształtowaniu epoki	opisać specyfikę dwudziestolecia międzywojennego w Polsce wyjaśnić pojęcia: <i>totalitaryzm, faszyzm, nazizm, rasizm, antysemityzm, komunizm</i> porównać tło historyczne międzywojnia w Polsce i na świecie	zreferować tendencje światopoglądowe epoki omówić wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę uzasadnić, który z czynników, jego zdaniem, odegrał kluczową rolę w kształtowaniu się nowej epoki	omówić tendencje literackie nowej epoki scharakteryzować nastroje społeczne, jakie zapanowały po 1918 r. w Europie i określić ich przyczyny wypowiedzieć się na temat totalitaryzmów europejskich w okresie międzywojennym zgromadzić informacje na temat narodzin nazizmu w Niemczech i wyjaśnić, dlaczego ta ideologia zyskała rzesze zwolenników w latach 30. XX wieku	wypowiedzieć się na temat zalet i wad życia w państwie międzynarodowym opisać życie codzienne w okresie dwudziestolecia międzywojennego
47. Filozofia początków XX stulecia	wskazać filozofów, którzy wpłynęli na kształt epoki zreferować najważniejsze założenia psychoanalizy Freuda, filozofii Oswalda Spenglera oraz Edmunda Husserla wymienić poglądy Edmunda Husserla inne niż podane w podręczniku	wyjaśnić pojęcia: <i>psychoanaliza, id, ego, superego, behawioryzm, katastrofizm, fenomenologia</i> czytać ze zrozumieniem fragmenty tekstów filozoficznych zamieszczone w podręczniku podać konsekwencje fenomenologii	wyjaśnić różnice pomiędzy świadomością a nieświadomością omówić tezy filozofii Edmunda Husserla na podstawie samodzielnie zdobytych informacji z dostępnych źródeł	wskazać sposoby ujawniania się nieświadomej sfery psychiki ludzkiej wymienić nazwiska twórców, którzy inspirowali się poglądami Freuda, Spenglera lub Husserla	wyjaśnić opozycyjną relację pomiędzy kulturą a cywilizacją podjąć dyskusję na temat oddziaływania psychoanalizy na kulturę XX wieku
48. i 49. Sztuka międzywojnia	wskazać najważniejsze tendencje w kulturze dwudziestolecia międzywojennego rozpoznać najważniejsze	wymienić cechy: ekspresjonizmu, kubizmu, abstrakcjonizmu, dadaizmu i surrealizmu	orientować się w działalności najważniejszych twórców sztuki dwudziestolecia międzywojennego (Georges	zanalizować wybrany obraz na podstawie podanych kryteriów wypowiedzieć się na temat początków filmu	omówić twórczość wybranego artysty dwudziestolecia międzywojennego scharakteryzować

	dzieła sztuki dwudziestolecia międzywojennego *• orientować się w muzyce dwudziestolecia międzywojennego	• podać nazwiska najważniejszych twórców sztuki dwudziestolecia międzywojennego (Georges Braque, Juan Gris, Wassily Kandinsky, Joan Miró, Le Corbusier, Salvador Dali, Pablo Picasso, Marcel Duchamp, Katarzyna Kobro, Piet Mondrian, Bertold Brecht, Leon Schiller, Charlie Chaplin) *• omówić specyfikę muzyki dwudziestolecia międzywojennego	Braque, Juan Gris, Wassily Kandinsky, Joan Miró, Le Corbusier, Salvador Dali, Pablo Picasso, Marcel Duchamp, Katarzyna Kobro, Piet Mondrian, Bertold Brecht, Leon Schiller, Charlie Chaplin) • wskazać najważniejsze cechy architektury modernistycznej *• omówić wybrany film z okresu dwudziestolecia międzywojennego	• wskazać dominujące tendencje w teatrze międzywojennym *• omówić twórczość wybranego artysty teatralnego okresu międzywojennego	zjawisko niemieckiego ekspresjonizmu filmowego
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI					
51. Wprowadzenie do literatury dwudziestolecia międzywojnia	• wyjaśnić pojęcia: <i>awangarda, futuryzm, powieść psychologiczna, skamandryci, Awangarda Krakowska, Druga Awangarda, katastrofizm, powieść społeczno-polityczna, absurd, strumień świadomości, nurt groteskowo-fantastyczny</i> • przedstawić polskie formacje poetyckie międzywojnia *• wymienić nazwiska światowych twórców literatury	• wyjaśnić pojęcia: <i>futuryzm, groteska, absurd, katastrofizm</i> w odniesieniu do literatury • wskazać awangardowe rodzaje wypowiedzi literackiej • zaprezentować międzywojenne tendencje w literaturze polskiej *• wymienić tytuły utworów literackich danych twórców z literatury światowej	• omówić nowatorskie techniki w prozie europejskiej • scharakteryzować nowe gatunki prozatorskie w literaturze polskiej *• zaprezentować wybrany utwór z literatury światowej okresu międzywojnia	• zaprezentować międzywojenne tendencje w literaturze polskiej *• omówić specyfikę prozy wybranego twórcy europejskiego (Proust, Joyce, Mann)	• omówić międzywojenne tendencje w literaturze polskiej w kontekście epok poprzednich *• porównać wybrany utwór z prozy europejskiej z tekstem twórcy polskiego
52., 53. i 54. Skamander i satelici	• wymienić nazwiska członków grupy Skamander	• wskazać cechy poezji skamandrytów na przykładach	• omówić temat wiersza <i>Do krytyków</i> w odniesieniu do tradycji literackiej	• w wierszu Juliana Tuwima <i>Do krytyków</i> wskazać i omówić cechy manifestu	• zinterpretować sposób opisanie Polski i polskości w wierszu

	wypowiedzieć się na temat treści wierszy zamieszczonych w podręczniku omówić inne utwory Juliana Tuwima	scharakteryzować podmiot liryczny w wierszach: Juliana Tuwima <i>Do krytyków</i> i Jana Lechonia <i>Herostrates</i> omówić twórczość pozostałych członków grupy Skamander	zinterpretować tytuł wiersza <i>Do krytyków</i> wyjaśnić sens tytułu wiersza <i>Herostrates</i> scharakteryzować stosunek skamandrytów do tradycji literackiej na podstawie wiersza <i>Herostrates</i> omówić sposób ukazania miłości w wierszach Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	poetyckiego scharakteryzować sposób ujęcia tematu przemijania w wierszu <i>Przy okrągłym stole</i> zanalizować funkcję użycia neologizmów w wierszu <i>Słowisień</i> omówić sposób ukazania miłości w wierszach Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej w kontekście tradycji literackiej	Lechonia porównać wymowę wiersza Herostrates z przesłaniem obrazu Janusza Marii Brzeskiego <i>Dwie cywilizacje</i>
55. Awangarda Krakowska	wymienić główne założenia programowe Awangardy Krakowskiej wskazać pozostałe założenia programowe Awangardy Krakowskiej	wskazać elementy architektury gotyckiej w wierszu Juliana Przybosia <i>Notre-Dame</i> omówić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>Notre-Dame</i> dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	wyjaśnić, kim według Peipera jest poeta i na czym polega twórczość poetycka wymienić założenia Awangardy Krakowskiej zrealizowane w wierszu <i>Notre-Dame</i> zinterpretować sposób ukazania katedry w wierszu wskazać związki między różnymi aspektami utworu <i>Notre-Dame</i> (estetycznym, etycznym i poznawczym)	wyjaśnić, dlaczego Peiper nazywa swoje czasy „epoką uścisku z teraźniejszością” dokonać analizy i interpretacji wiersza <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosia omówić sposób ukazania katedry gotyckiej w innych utworach literackich i filmowych	przedstawić argumenty na poparcie lub odrzucenie tezy, że również dzisiaj świat rozwija się zgodnie z hasłem „miasto, masa, maszyna” porównać sposób ukazania katedry: w wierszu <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosia i na obrazie Zdzisława Beksińskiego <i>Katedra</i> omówić program Awangardy Krakowskiej na tle pozostałych ruchów awangardowych dwudziestolecia międzywojennego
*56. Futuryzm polski	zreferować postulaty futurystów zamieszczone w manifestie wskazać w tekście manifestu zmiany ortograficzne postulowane przez	zaprezentować kreację podmiotu lirycznego wiersza <i>But w butonierce</i> wskazać neologizmy zastosowane w wierszu i określić ich funkcję	omówić sposób ukazania rzeczywistości w wierszu <i>But w butonierce</i> zredagować dowolny tekst, stosując zaproponowaną przez futurystów ortografię	analizować wiersz <i>But w butonierce</i> z uwagi na realizację założeń manifestu	podjąć dyskusję na temat postulatów futurystycznych

	futurystów				
57. Poezja Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	określić temat wiersza Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>Serwus, madonna</i> przybliżyć twórczość Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	przedstawić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>Serwus, madonna</i> określić temat wiersza omówić cykl <i>Teatrzyk „Zielona Gęś”</i>	omówić sposób ukazania rzeczywistości w wierszu <i>Piosenka</i> przytoczyć opinie badaczy na temat twórczości Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego	wypowiedzieć się na temat zastosowanego w wierszu <i>Serwus, madonna</i> zwrotu do Matki Boskiej omówić szczegółowo wybrane miniatury z cyklu <i>Teatrzyk „Zielona Gęś”</i>	podjąć dyskusję, czy wiersz <i>Serwus, madonna</i> można zaliczyć do liryki religijnej wskazać inne utwory traktujące sferę sacrum w sposób dyskusyjny
58. Katastrofizm Józefa Czechowicza	wyjaśnić pojęcia: <i>katastrofizm, Druga Awangarda</i> omówić treść wiersza <i>mały mit</i> dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	omówić kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>mały mit</i> wskazać w utworze elementy katastroficzne i arkadyjskie rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	wskazać przyczyny nastrojów katastroficznych w dwudziestoleciu międzywojennym porównać katastroficzne przeczucia obecne w wierszu z obrazem Pabla Picassa <i>Guernica</i>	dokonać analizy i interpretacji wiersza <i>mały mit</i> omówić wybrany przykład katastrofizmu w literaturze, filmie bądź sztukach plastycznych	wskazać w wierszu elementy awangardowe zinterpretować obraz Salvadora Dalego <i>Sen</i> w kontekście wątku snu pojawiającego się w wierszu Czechowicza
59. Poezja Bolesława Leśmiana	omówić treść wierszy: <i>W malinowym chruśniaku</i> i <i>Ballada bezładna</i> wyjaśnić pojęcia: <i>panteizm, erotyk, ballada</i> dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	określić sytuację liryczną wiersza <i>W malinowym chruśniaku</i> omówić frazeologię wiersza <i>Ballada bezładna</i> rozpoznać aluzje literackie i symbole kulturowe	omówić zmysłowy charakter wiersza <i>W malinowym chruśniaku</i> interpretować tytuł wiersza <i>Ballada bezładna</i> wskazać elementy panteizmu w wierszu <i>Ballada bezładna</i> interpretować metafory użyte w wierszu <i>Ballada bezładna</i> wskazać inne utwory literackie lub filmowe, w których została uzyskana atmosfera intymności	zanalizować sposób tworzenia atmosfery intymności w wierszu <i>W malinowym chruśniaku</i> omówić sposób przedstawienia mitu genezyjskiego w wierszu <i>Ballada bezładna</i> zanalizować w innym utworze literackim lub filmowym sposób budowania atmosfery intymności	określić stosunek utworu <i>Ballada bezładna</i> do konwencji gatunku porównać obraz Marca Chagalla <i>Kochankowie z Vence</i> z wierszem <i>W malinowym chruśniaku</i> wskazać powiązania treści wiersza z filozofią Bergsona
61., 62., 63., 64. i 65. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego	streścić <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego zaprezentować etapy życia głównego bohatera opisać obraz rewolucji przedstawiony w	omówić proces dojrzewania głównego bohatera opisać obraz Polski porozbiorowej ukazany w <i>Przedwiośniu</i>	zaprezentować i omówić dyskusje światopoglądowe zawarte w powieści zinterpretować tytuł powieści zaprezentować opinie	wskazać i omówić mity narodowe demaskowane przez autora wyjaśnić metaforykę „szklanych domów” i wytłumaczyć znaczenie tego	zestawić obrazy rewolucji przedstawione w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego i <i>Nie-Boskiej Komedii</i>

	powieści *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• scharakteryzować różne środowiska (rządowe, ziemiańskie, komunistyczne) przedstawione w powieści • wypowiedzieć się na temat kompozycji i języka utworu *• przedstawić tło historyczne opisywanych wydarzeń	badaczy na temat <i>Przedwiośnia</i>	motywu dla wymowy ideowej powieści *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)	Zygmunta Krasieńskiego *• porównać treść książki Stefana Żeromskiego z adaptacją filmową Filipa Bajona
66. i 67. <i>Panny z Wilka</i> Jarosława Iwaszkiewicza	• zrelacjonować treść opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza • scharakteryzować Wiktora Rubena *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• omówić różnice w postrzeganiu poszczególnych kobiet przez głównego bohatera na przestrzeni czasu *• wskazać inne utwory, których tematem jest upływ czasu	• zinterpretować relacje pomiędzy Wiktorem Rubenem a mieszkankami Wilka *• wskazać związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym)	• omówić symbolikę zawartą w opowiadaniu *• porównać treść opowiadania z jej ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy	• podjąć dyskusję na temat sposobu ukazania wpływu czasu w opowiadaniu *• omówić różne sposoby ukazania wpływającego czasu w literaturze i sztuce
69. i 70. <i>Cudzoziemka</i> Marii Kuncewiczowej	• streścić powieść Marii Kuncewiczowej <i>Cudzoziemka</i> • wymienić kolejne etapy życia tytułowej bohaterki *• dostrzec i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• scharakteryzować kompozycję powieści • omówić kolejne etapy życia głównej bohaterki *• omówić cechy powieści psychologicznej na innym przykładzie	• wyjaśnić przyczyny samotności głównej bohaterki • zinterpretować tytuł powieści *• porównać powieść z jej ekranizacją w reżyserii Ryszarda Bera	• zinterpretować zachowanie Róży Zabczyńskiej w kontekście jej doświadczeń *• porównać <i>Cudzoziemkę</i> z wybraną powieścią psychologiczną	• wskazać w <i>Cudzoziemce</i> cechy gatunkowe powieści psychologicznej *• zanalizować konstrukcję powieści pod względem ujęcia czasu w utworze
71. i 72. <i>Sklepy cynamonowe</i> Brunona Schulza	• streścić opowiadania Brunona Schulza • scharakteryzować głównego bohatera *• przybliżyć biografię i twórczość Brunona Schulza	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora w opowiadaniu • wskazać elementy poetyki snu *• zrelacjonować treść innych opowiadań Brunona Schulza	• omówić topos labiryntu wykorzystany w opowiadaniu • wyjaśnić przyczynę braku logiki i linearności czasu *• przedstawić opinię badacza na temat twórczości Brunona Schulza	• zinterpretować opis ojca w pierwszej części utworu *• interpretować wybrane place plastyczne Brunona Schulza i zestawić je z tekstem literackim	• wyjaśnić znaczenie wędrówki głównego bohatera *• podjąć dyskusję na temat roli mitologii osobistej w kształtowaniu się osobowości człowieka
73., 74., 75.	• streścić fragmenty	• omówić narrację	• wypowiedzieć się na temat	• zinterpretować metaforyczne	• wymienić i krótko

i 76. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza	<i>Ferdydurke</i> zamieszczone w podręczniku • scharakteryzować stronnictwa, których przedstawiciele biorą udział w pojedynku na miny • zrelacjonować treść <i>Ferdydurke</i> • zdefiniować pojęcie formy • opisać Młodziaków, Hurleckich oraz stronnictwa „chłopiąt” i „chłopaków” *• przybliżyć biografię i twórczość Witolda Gombrowicza	fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • wypowiedzieć się na temat narracji <i>Ferdydurke</i> • zdefiniować pojęcie formy w kontekście utworu • scharakteryzować kompozycję powieści • wskazać elementy groteski w utworze • wyjaśnić symbolikę „pupy”, „łydki” i „gęby” w kontekście utworu *• przybliżyć opinie badaczy na temat <i>Ferdydurke</i>	języka fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • omówić funkcję prof. Pimki w utworze • wskazać strategie tworzenia i rozbijania formy • wyjaśnić istotę międzyludzkich relacji ukazanych w <i>Ferdydurke</i> • wskazać i omówić elementy groteski w utworze *• wskazać inne utwory literackie lub filmowe traktujące życie ludzkie w kategoriach gry	znaczenie pojedynku na miny • zinterpretować metaforę szkoły w <i>Ferdydurke</i> • odnieść diagnozę dotyczącą życia społecznego, przedstawioną w <i>Ferdydurke</i> *• omówić gombrowiczowską teorię symetrii i analogii w kontekście pojedynku na miny *• porównać treść książki z jej adaptacjami filmowymi i teatralnymi	scharakteryzować środki językowe służące wywołaniu efektu groteski we fragmentach powieści oraz w całym utworze *• zanalizować rozdziały o Filidorze i Filibercie oraz omówić ich funkcję w utworze *• podjąć dyskusję na temat gry i manipulacji w kontaktach międzyludzkich
*78. i 79. <i>Szewcy</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza	• zrelacjonować treść dramatu Stanisława Ignacego Witkiewicza <i>Szewcy</i> • scharakteryzować bohaterów <i>Szewców</i> jako przedstawicieli klas społecznych • omówić ustroje społeczne, zaprezentowane w dramacie	• zreferować założenia Czystej Formy i odnaleźć jej elementy w <i>Szewcach</i> • wskazać groteskę oraz absurd w dramacie • omówić specyfikę języka utworu	• omówić problem rewolucji w <i>Szewcach</i> • określić funkcję groteski i absurdu w dramacie	• odnaleźć i skomentować aluzje literackie • podjąć dyskusję na temat komediowego bądź tragicznego wydźwięku dramatu	• wypowiedzieć się na temat aktualności diagnoz Witkacego, wyrażonych w utworze
*80. i 81. <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa	• zrelacjonować treść powieści Michaiła Bułhakowa <i>Mistrz i Małgorzata</i> • wskazać trzy warstwy powieści: fantastyczno-groteskową, realistyczną i	• przedstawić obraz Rosji radzieckiej okresu międzywojennego, zaprezentowany w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> • scharakteryzować obraz szatana w	• wskazać wartości zaprezentowane w utworze • wyjaśnić sens epilogu <i>Mistrza i Małgorzaty</i> • zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego	• zinterpretować różnice pomiędzy fragmentami apokryficznymi a biblijnym pierwowzorem • wypowiedzieć się na temat kreacji Poncjusza Piłata w powieści	• omówić ewolucję obrazu szatana w literaturze i sztuce

	apokryficzną	powieści			
82. i 83. <i>Proces</i> Franza Kafki	• streścić <i>Proces</i> Franza Kafki • scharakteryzować głównego bohatera powieści *• wyjaśnić pojęcie <i>sytuacja kafkowska</i> *• przybliżyć biografię i twórczość Franza Kafki	• przedstawić relacje Józefa K. z innymi ludźmi • zdefiniować pojęcia: <i>absurd</i> i <i>parabola</i> (<i>przypowieść</i>) *• przedstawić opinię badacza na temat twórczości Franza Kafki	• omówić znaczenie przestrzeni w utworze • określić funkcję absurdu w powieści • zinterpretować paraboliczny charakter powieści • wskazać elementy paraboli w utworze • odszukać elementy absurdu w powieści *• omówić wybraną ekranizację <i>Procesu</i>	• zanalizować symbolikę obecną we fragmencie dotyczącym wizyty Józefa K. w katedrze • zinterpretować przypowieść o odzwiercym • wyjaśnić zakończenie <i>Procesu</i> *• porównać ekranizację <i>Procesu</i> z treścią powieści	• omówić funkcję elementów absurdu i paraboli w powieści *• wymyślić i przedstawić w formie krótkiego opowiadania scenkę, będącą zilustrowaniem „sytuacji kafkowskiej” *• pisać pracę na temat: „Znaczenie motywu labiryntu w <i>Procesie</i> Kafki”
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – NAUKA O JEZYKU					
84. Konstruowanie własnej wypowiedzi	• podać zasady tworzenia poprawnego komunikatu językowego *• omówić wybrane zasady tworzenia poprawnego komunikatu językowego	• omówić specyfikę wypowiedzi ustnej i wymienić jej formy • przedstawić specyfikę wypowiedzi pisemnej *• przedstawić na wybranych przez siebie przykładach specyfikę form wypowiedzi ustnych i pisemnych	• opisać wybrane formy wypowiedzi ustnej • wypowiedzieć się na temat wybranych form komunikatów pisemnych • wymienić elementy wpływające na kulturę języka *• przygotować przykładową formę wypowiedzi ustnej zgodnie z zasadami tworzenia poprawnego komunikatu językowego	• zanalizować język współczesny pod kątem mody językowej • omówić elementy wpływające na kulturę języka *• przygotować przykładową formę wypowiedzi pisemnej zgodnie z zasadami tworzenia poprawnego komunikatu językowego	• ocenić błędy językowe dostrzeżone w języku rówieśników *• zanalizować kulturę języka swojego otoczenia
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
85. Podsumowanie wiadomości na temat międzywojnia	• przedstawić opinie Aliny Kowalczykowej i Normana Daviesa na temat dwudziestolecia międzywojennego *• odszukać inne utwory zawierające opinie o dwudziestoleciu międzywojennym	• odnaleźć podobieństwa w sposobie postrzegania sytuacji Polski po odzyskaniu niepodległości • przedstawić różnice w opisie życia kulturalnego międzywojnia przez Kowalczykową i	• skomentować różnice w opisie życia kulturalnego międzywojnia *• rozpoznać retoryczną organizację wypowiedzi na podstawie fragmentów tekstów Aliny Kowalczykowej i Normana Daviesa	• zilustrować przykładami opinie Normana Daviesa *• podjąć dyskusję na temat kultury polskiej okresu międzywojennego	• zaprezentować własną opinię na temat omówionej epoki wraz z jej uzasadnieniem *• sformułować wnioski z dyskusji na temat kultury polskiej okresu międzywojennego

		Daviesa *• zestawień wyszukane przez siebie teksty krytyczno- lub historycznoliterackie z opiniami przytoczonymi w podręczniku			
86. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie *• przytoczyć najważniejsze fakty, sądy i opinie dotyczące treści z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać najważniejsze konteksty *• posłużyć się najważniejszymi kontekstami dotyczącymi treści z zakresu rozszerzonego	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko *• uargumentować własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać *• interpretować wymagany materiał z zakresu rozszerzonego	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze *• rozpoznawać aluzje literackie i symbole kulturowe
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – NAWIĄZANIA					
87. Śladami międzywojnia	• rozpoznać na konkretnych przykładach wpływ kultury międzywojnia na sztukę współczesną *• podać konkretne przykłady wpływu międzywojnia na kulturę współczesną	• przedstawić rozwój kultury masowej • wypowiedzieć się na temat przedwojennej rewolucji obyczajowej i jej współczesnych efektów *• porównać przedwojenną rewolucję obyczajową z współczesną obyczajowością	• określić wpływ wynalazków i odkryć epoki na cywilizację XX i XXI wieku • omówić sposób oddziaływania powstałych w międzywojniu systemów totalitarnych na obraz świata i kształt kultury w latach późniejszych *• podać przykłady aluzji i nawiązań współczesnych do wybranych dzieł dwudziestolecia międzywojennego	• ocenić wpływ międzywojnia na współczesność i uargumentować swoje stanowisko *• analizować wybrany utwór lub zjawisko kulturowe, w którym widoczny jest wpływ sztuki międzywojennej	• porównać funkcjonowanie tych samych motywów zaczerpniętych z międzywojnia w różnych utworach literackich *• podjąć dyskusję na temat współczesnej sztuki awangardowej
88. Z perspektywy czasu	• omówić treść wiersza Czesława Miłosza *• określić i skomentować estetyczne wartości utworu literackiego	• wskazać i omówić pochwały pod adresem skamandrytów wyrażone w wierszu *• wymienić cechy bohatera-narratora <i>Ferdydurke</i>, na które zwraca uwagę Jan Błoński	• omówić stosunek podmiotu lirycznego do skamandrytów *• skomentować opinię Jana Błońskiego na temat największego uroku <i>Ferdydurke</i>	• wyjaśnić przyczynę użycia słowa <i>skaza</i> w odniesieniu do bohaterów utworu *• zinterpretować metaforę „Robinson własnego wnętrza”	• odnaleźć w wierszu Miłosza aluzje do jego biografii poetyckiej *• wyjaśnić, w jaki sposób w <i>Ferdydurke</i> jest obecny motyw młodości

89. Józef K. i inni	• streścić fragment utworu *• wskazać, do jakiego utworu odwołuje się tekst Dicka	• omówić reakcję bohatera na zaistniałą sytuację *• zanalizować warstwę językową tekstu	• odnaleźć analogiczny fragment w <i>Procesie</i> Franza Kafki i zestawić z omawianym tekstem *• porównać fragmenty książek Kafki i Dicka	• analizować przyczyny lęku bohatera *• wskazać, co było inspiracją dla tytułu powieści Dicka	*• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
90. Obraz miasta	• opisać fotografię wykonaną przez Ryszarda Horowitza *• wskazać symbole wykorzystane przez fotografa	• odnaleźć w tekstach literatury dwudziestolecia międzywojennego obrazy miasta *• zinterpretować symbolikę fotografii	• zreferować sposób przedstawienia miasta w różnych tekstach kultury dwudziestolecia międzywojennego *• dostrzec wartości estetyczne fotografii	• zinterpretować zmiany na zdjęciu dokonane komputerowo • porównać wizję miasta zaprezentowaną na fotografii z literackimi obrazami aglomeracji powstałymi w dwudziestolecium międzywojennym *• skomentować wartości estetyczne fotografii	• wyjaśnić, jakie znaczenie ma motyw miasta w tekstach kultury z różnych epok *• zaprezentować i omówić obrazy miasta ukazane w innych tekstach kultury
*91. Futurystyczne inspiracje	• streścić <i>MANIFEST NR 1</i> • przedstawić, jaki obraz literatury lat 90. wyłania się z <i>MANIFESTU</i>	• wyjaśnić przyczyny zastosowania poetyki futurystycznej w <i>MANIFESCIE</i>	• porównać manifest futurystyczny z omawianym tekstem i wskazać obszary inspiracji	• na podstawie <i>MANIFESTU</i> odnaleźć podobieństwa pomiędzy uwarunkowaniami historycznymi dwudziestolecia międzywojennego i lat 90. XX wieku	• podjąć dyskusję na temat poruszony przez autorów <i>MANIFESTU</i>
92. Opowieść o sympatycznych przestępcach	• streścić film • scharakteryzować tytułowych bohaterów *• zinterpretować finałową scenę	• opisać Amerykę lat 30. ukazaną w filmie • omówić sposób prezentacji głównych bohaterów filmu *• ocenić rozwiązania techniczne	• wskazać zastosowane konwencje gatunkowe: kina gangsterskiego i dramatu społecznego *• dostrzec wartości estetyczne filmu	• wskazać i omówić środki filmowe wzmacniające przekaz obrazu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia przestępstwa w filmie *• skomentować wartości estetyczne filmu	• omówić zastosowaną w filmie konwencję kina gangsterskiego na tle innych filmów należących do tego gatunku *• porównać film Penna z innym wybranym filmem o podobnej tematyce
*93. Filmowa podróż w głąb świata przez labirynt czasu	• streścić film • scharakteryzować głównego bohatera filmu • wskazać nawiązania do prozy Brunona Schulza	• przedstawić relacje bohatera z innymi postaciami pojawiającymi się w filmie	• omówić sposób ukazania dzieciństwa w filmie • wypowiedzieć się na temat scenografii • zinterpretować tytuł filmu	• wskazać i omówić fragmenty świadczące o onirycznym charakterze opowieści • analizować archetypy	• porównać film Wojciecha Jerzego Hasa z innymi tekstami kultury dotyczącymi podróży w czasie

		• wskazać nawiązania do XX-wiecznej historii		obecne w filmie • zanalizować środki filmowe sugerujące oniryczny charakter opowieści	